

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΘΑΣΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΒΑΛΑΣ

Β' ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΘΑΣΙΑΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Η ΘΑΣΟΣ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ:
ΙΣΤΟΡΙΑ – ΤΕΧΝΗ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

1995

ΘΑΣΟΣ, 16 - 19 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ ΚΑΒΑΛΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Κωνσταντίνος Τριαρίδης, Υπουργός Μακεδονίας και Θράκης

Νικόλαος Σηφονιάκης, Υπουργός Τουρισμού

Κωνσταντίνος Τσίμας, Γ.Γ. Κεντρικής Μακεδονίας

Χάρης Τσιώκας, Γ.Γ. Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Ιωάννης Καρατζιώτης, Νομάρχης Καβάλας

Γιάννης Πανούσης, Πρύτανης Δ.Π. Θράκης

*Κωνσταντίνος Βαβούσκος, Πρόεδρος Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών -
αντεπιστέλλον μέλος Ακαδημίας Αθηνών*

*Απόστολος Βακαλόπουλος, Ομ. Καθηγητής Α.Π.Θ. - μέλος Δ.Σ. Εταιρείας
Μακεδονικών Σπουδών*

Βασίλης Βασιλικός, Συγγραφέας

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος

*Γεώργιος Κ. Παπάζογλου, Καθηγητής Δ.Π.Θ. - Πρόεδρος Τμήματος
Ιστορίας και Εθνολογίας*

Αντιπρόεδρος

*Νικόλαος Ξηροτόρης, Καθηγητής Δ.Π.Θ. - Αν. Πρόεδρος Τμήματος
Ιστορίας και Εθνολογίας*

Γενικός Γραμματέας

Κωνσταντίνος Χιόνης, Γυμνασιάρχης - Πρόεδρος Θεσιακής Ένωσης Καβάλας

Οργ. Γραμματέας

Διαμαντής Αγγελής, Δ/ντής Γυμνασίου Λιμεναρίων

Ταμίας

Ιωάννης Βαρδαβούλιας, Θεολόγος - συντ. Γυμνασιάρχης

Μέλη

*Άννα Καπράκη, Μέλος Δ.Σ. Θεσιακής Ένωσης Καβάλας
Ευστάθιος Κεκριδής, Λέκτωρ Δημοκρατείου Πανεπιστημίου Θράκης
Νικόλαος Τσιλογεώργης, Δάσκαλος - Μέλος Δ.Σ. Θεσιακής Ένωσης Καβάλας
Μαρία Χαλδέζου, Μέλος Δ.Σ. Θεσιακής Ένωσης Καβάλας*

Γραμματεία Συνεδρίου

*Μένη Καρατζαφέρη, Φιλολόγος
Ιωάννα Χιόνη, Φοιτήτρια Αγγλικής Φιλολογίας*

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
Β' ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ ΘΑΣΙΑΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΣΑΒΒΑΤΟ 16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ — ΛΙΜΕΝΑΣ ΘΑΣΟΥ — ΠΡΩΙ

- 10.00 Τελετή ενάρξεως του Συμποσίου
Προσφωνήσεις και χαιρετισμοί επισήμων
- 10.45 - 11.00 Διάλειμμα
Συνεδρία Α' — Πρόεδρος: Στ. Ήμελλος
- 11.00 - 11.20 Απ. Βακαλόπουλος, Αντιδράσεις Θασίων το 1911 κατά της επιβολής νέων τουρκικών φόρων.
- 11.20 - 11.40 Γ. Παπάζογλου: Άγνωστοι Θάσιοι ιεράρχες στις Παράδουναβιες Ηγεμονίες το 17ο και 18ο αιώνα.
- 11.40 - 12.00 Κ. Τσίμας: Οι Θεολογίτες στους απελευθερωτικούς αγώνες του έθνους.
- 12.00 - 12.20 Β. Βασιλικός: Η μάχη του Σαγγάριου μέσα από μια ανέκδοτη επιστολή του Ν. Βασιλικού.
- 12.20 - 12.40 Διάλειμμα
- Συνεδρία Β' — «Τιμή» στον Κ. Βαβούσκο - Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών
- 12.40 - 13.00 Κ. Βαβούσκος: Ανέκδοτος κώδικας του Μικτού Εκκλησιαστικού Δικαστηρίου Κάτω Θεολόγου.
«Τιμή» στον ομότιμο καθηγητή Κ. Βαβούσκο, πρόεδρο της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, για την προσφορά του και την προσφορά της Εταιρείας στον Βόρειο Ελληνισμό.
- 13.30 - 16.00 Δεξίωση προς τιμήν των συνέδρων από το δήμαρχο Θάσου κ. Ελ. Μερέση.

ΘΕΟΛΟΓΟΣ ΘΑΣΟΥ — ΑΠΟΓΕΥΜΑ

Συνεδρία Γ' — Πρόεδρος: *N. Λιβαδάρας*

- 19.00 - 19.20 *Γ. Φρέρης*: Ο ρόλος της μνήμης στην ερωτική πενταλογία του Β. Βασιλικού.
- 19.20 - 19.40 *Γ. Βαρδαβούλιας*: Το γενεαλογικό δένδρο και το αρχείο της οικογένειας Θεμελή.
- 19.40 - 20.00 *N. Τσιλογεώργης*: Η μονή Φιλοθέου και το μοναστήρι του Μιχαήλ Αρχαγγέλου στο Θεολόγο.
- 20.00 - 20.40 «Τιμή» στο Θάσιο συγγραφέα Βασίλη Βασιλικό για την πολύχρονη προσφορά του στα ελληνικά γράμματα.
- 21.00 Παράθεση δείπνου προς τιμήν των συνεδρών από την πρόεδρο της κοινότητας Θεολόγου κ. Ουρ. Τζιάτα.

ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ — ΤΡΥΠΗΤΗ ΘΑΣΟΥ — ΠΡΩΙ

Συνεδρία Δ' — Πρόεδρος: *N. Ξηροτύρης*

- 09.20 - 09.40 *Αν. Νικήτας*: Ο εκ Θάσου Ηγέμων ο Παρωδός.
- 09.40 - 10.00 *M. Βαρβούνης*: Ανάιμακτες προσφορές στην παραδοσιακή θρησκευτική συμπεριφορά των κατοίκων της Θάσου.
- 10.00 - 10.20 *Αγ. Κιουρτσή-Μιχαλοπούλου*: Θεότητες της Θάσου σε αρχαίες ελληνικές επιγραφές και κείμενα.
- 10.20 - 10.40 *N. Λιβαδάρας*: Θάσιοι επιγραμματοποιοί.
- 10.40 - 11.00 Διάλειμμα

Συνεδρία Ε' — Πρόεδρος: *Αν. Νικήτας*

- 11.00 - 11.20 *Σταμ. Μπουσές*: Επίγραμμα Γεμέλου για ένα έργο του Πολυγνώτου.
- 11.20 - 11.40 *Λάζ. Κοεμτζόπουλος*: Η απονομή της δικαιοσύνης στη Θάσο κατά τους χρόνους της εξέγερσης των κατοίκων της κατά της αιγυπτιοκρατίας (1894-1905).
- 11.40 - 12.00 *Διον. Καλαμάκης*: Διέλευση του Προχόρου Κυδώνη από τη Θάσο.
- 12.00 - 12.20 Διάλειμμα

Συνεδρία ΣΤ' — Πρόεδρος: Α. Κοεμτζόπουλος

- 12.20 - 12.40 *Οδ. Καραγιαννακίδης*: Το καθεστώς της χωριστής ιδιοκτησίας επί δένδρων (δενδροκτησία) στη Θάσο επί Τουρκοκρατίας.
- 12.40 - 13.00 *Ι. Γόρδου - Τσιλογεώργη*: Η γαλλική κατοχή και οι αντιδράσεις των κατοίκων της Θάσου.
- 13.00 - 13.20 *Γ. Αυγουστίδης*: Η εγκατάσταση και η λειτουργία της μεταλλευτικής εταιρείας Fr. Speidel στα Λιμενάρια.
- 13.20 - 13.40 *Γ. Χαλδέζος*: Η ονομασία Θάσος.
- 14.00 Παράθεση γεύματος προς τιμήν των συνέδρων από τον πρόεδρο των Μαριών κ. Ν. Ιωάννου.

ΠΑΝΑΓΙΑ ΘΑΣΟΥ — ΑΠΟΓΕΥΜΑ

Συνεδρία Ζ' — Πρόεδρος: Γ. Νάκος

- 19.00 - 19.20 *Χριστ. Βαμβούρη-Δημάκη*: Η Ιταλοκρατία στη Θάσο κατά το 14ο και 15ο αιώνα.
- 19.20 - 19.40 *Κυρ. Λυκουρίνος*: Το προξενικό πρακτορείο της Ελλάδος στη Θάσο στα μέσα του 19ου αι.
- 19.40 - 20.00 *Γ. Αστεριάδης*: Η ρουμάνικη προπαγάνδα στη Θάσο από το 1851 μέχρι την απελευθέρωση. Σκέψεις και συμπεράσματα από υπόμνημα του 1912 των κατοίκων της Ποταμιάς για το ρουμανικό μετόχι του Τιμίου Σταυρού.
- 20.00 - 20.20 *Ευστ. Κεκριδής*: Λαϊκές πρωτοβουλίες στη Θάσο (τέλη του 19ου αιώνα).
- 20.20 - 20.40 *Γ. Καβάζης - Μ. Παπαλαζάρου - Δ. Έλληνας*: Η εκκλησία της Παναγίας Θάσου.
- 21.00 Παράθεση δείπνου προς τιμήν των συνέδρων από τον πρόεδρο της Παναγίας κ. Κ. Μιάμο.

ΔΕΥΤΕΡΑ 18 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ — ΤΡΥΠΗΤΗ ΘΑΣΟΥ — ΠΡΩΙ

Συνεδρία Η' — Πρόεδρος: Α. Γριτσόπουλος

- 09.00 - 09.20 *Π. Προέδρου*: Κατάταξη των πρώτων Θασίων στον ελληνικό στρατό.

- 09.20 - 09.40 *N. Ρουδομέτωφ*: Το αρχείο της οικογένειας Παπαστυλιανού από το Σωτήρος Θάσου (1847-1918).
- 09.40 - 10.00 *I. Καραδρακόντης*: Ο Δ. Θωμαΐδης και η δράση του στη Θάσο.
- 10.00 - 10.20 *Γ. Νάκος*: Το δικαίωμα χωριστής ιδιοκτησίας επί δένδρων (δενδροκτησία) στη Θάσο επί Τουρκοκρατίας.
- 10.20 - 10.40 Διάλειμμα
- 10.40 - 11.00 *K. Χιόνης*: Η πρακτική ιατρική στη Θάσο κατά την τουρκοκρατία.
- 11.00 - 11.20 *Φ. Τριάρχης*: Προξενιά και αρραβώνες άλλοτε στη Θάσο.
- 11.20 - 11.40 *Στ. Ήμελλος*: Μια παράδοση για δενδρολατρεία στη Θάσο.
- 11.40 - 12.00 *Βερ. Δαλακούρα*: Θάσιοι καπνεργάτες στην Καβάλα (1922-1953).
- 12.00 - 12.20 *Γ. Οικονόμου*: Μια δικαστική διένεξη της μονής Ιβήρων με την κοινότητα Κάστρου.
- 13.00 Παράθεση γεύματος από την Οργανωτική Επιτροπή.

ΤΡΥΠΗΤΗ ΘΑΣΟΥ — ΑΠΟΓΕΥΜΑ

Συνεδρία Θ' — Πρόεδρος: *Γεώργιος Παπάζογλου*

- 18.00 - 18.20 *Δήμος Μπιντούδης*: Οι ιατροί της Θάσου το 1915.
- 18.20 - 18.40 *Αναστ. Γριτσόπουλος*: Κανονισμός της Επιτροπής Ορφανών της νήσου Θάσου (1874).
- 18.40 - 19.00 *Ευαγ. Θωμαΐδου*: Η λαϊκή υφαντική (κεντητική) της Θάσου σε σχέση με τα υπόλοιπα νησιά. Προϊστορικές επιβιώσεις.
- 19.00 - 19.20 *N. Μιχαλόπουλος*: Τα εξωκκλήσια της Θάσου έκφραση του θρησκευτικού συναισθήματος των κατοίκων.
- 19.20 - 19.40 Διάλειμμα

Συνεδρία Γ' — Πρόεδρος: *Ιωάννης Βαρδαβούλιας*

- 19.40 - 20.00 *Γ. Οικονομίδης*: Η εφαρμογή της πρακτικής ιατρικής στη Θάσο κατά τον 19ο αιώνα μέσα από ένα χειρόγραφο κώδικα συνταγών της εποχής.
- 20.00 - 20.20 *Σαφώ Αγγελούδη*: Ένα θασίτικο συμβόλαιο κατασκευής οικοδομήματος του 1903.

- 20.20 - 20.40 *Μ. Σαββίδου:* Η παρουσία της Θάσου σε ποιητικά κείμενα του τέλους του 19ου και των αρχών του 20ού αιώνα, της περιοχής Καβάλας-Θάσου.
- 20.40 - 21.00 *Ν. Λογκάρης:* Λατρευτική αρχιτεκτονική στη Θάσο. Δύο παραδείγματα: Άγιος Νικόλαος Δήμου Θάσου και Άγιοι Απόστολοι Άνω Πρίνου.
- 21.00 - 21.15 Λήξη εργασιών του 2ου Συμποσίου Θασιακών Μελετών και σύντομη ανασκόπηση από τον πρόεδρο της Οργανωτικής Επιτροπής κ. Γεώργιο Παπάζογλου.
- 21.30 Παράθεση δείπνου προς τιμήν των συνέδρων από τον πρόεδρο της κοινότητας Λιμεναρίων κ. Παν. Βαλαβάνη.